

ФІНАНСОВИЙ ПРОФІЛЬ КРЕМІНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ (ПЕРСПЕКТИВНОЇ) ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ІНІЦІАТИВА З ПІДТРИМКИ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ПРОГРАМОЮ РОЗВИТКУ ООН В УКРАЇНІ ЗА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ЗМІСТ

I. ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО КРЕМІНСЬКУ ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНУ)	3
II. ЕКОНОМІЧНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	4
III. ДЕМОГРАФІЯ ТА РИНОК ПРАЦІ	6
IV. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ	7
V. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	8
VI. СОЦІАЛЬНА СФЕРА	10
VII. БЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ	12
Доходи бюджету	12
Видатки бюджету	17
VIII. РОЗРАХУНКОВІ ПОКАЗНИКИ	19
IX. ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	20
X. ПОРІВНЯЛЬНІ ДАНІ ОТГ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	23

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Фінансовий профіль Кременської ОТГ (перспективної) розроблений на основі матеріалів, отриманих за запитом від Кременської міської ради, Червонопопівської та Новокраснянської сільських рад, у тому числі: даних бюджетів за 2014-2016 рр., планових показників бюджетів на 2017 рік (станом на 01.07.2017 р.), статистичних даних за 2014-2017 рр., даних соціально-економічного розвитку за 2014-2017 рр., а також інформації з офіційного сайту м. Кременна – kremrada.gov.ua.

Були використані показники Державної казначейської служби, Державного бюджету України, Луганської обласної військово-цивільної адміністрації, Мінрегіонбуду, Інформаційної системи управління освітою (ІСУО) та Державної служби статистики.

ПОВНОТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження проведено з урахуванням всіх ключових обмежувальних умов та передумов, передбачених технічним завданням.

Дослідження проводилось відповідно до таких етапів:

- *Збір загальних даних:* на цьому етапі були зібрані дані за 2014-2016 рр., а також планові показники 2017 року.
- *Зустріч з представниками ОТГ (перспективної):* метою зустрічі було вивчення напрямків діяльності Громади, збір та уточнення даних.
- *Підготовка документу «Фінансовий профіль Кременської ОТГ (перспективної)»:* узагальнення показників соціально-економічного розвитку та бюджетних відносин Кременської ОТГ (перспективної), розрахунок показників фінансової спроможності Громади, визначення ключових позитивних та негативних факторів розвитку.

Період проведення робіт: жовтень-листопад 2017 року.

ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

ЖКГ	Житлово-комунальне господарство
КМУ	Кабінет Міністрів України
ВРУ	Верховна рада України
ЗУ	Закон України
МФО	Міжнародні фінансові організації
ОТГ	Об'єднана територіальна громада
ПДФО	Податок на доходи фізичних осіб
ПСЕР	Програма соціально-економічного розвитку
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ЗОШ	Загально освітня школа або прирівняний до неї учбовий заклад
МСБ	Малий та середній бізнес
з/п	Заробітна платня
ВПО	Вимушено переміщені особи

I. ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО КРЕМІНСЬКУ ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНУ)

ДАТА СТВОРЕННЯ: не створена. Створення ініційоване Розпорядженням Міського голови м. Кременна №03-01/172 від 25.12.2016 р.

Склад: передбачений перспективним планом формування території громад Луганської області, затверджений Розпорядженням КМУ №833 від 05.09.2015 р. (в редакції Розпорядження №363-р від 31.05.2017 р.).

Адміністративний центр: м. Кременна Луганської області.

Кремінська ОТГ (перспективна)

- **Кремінська міська рада** - м. Кременна, с. Житлівка, с. Кузьмине, с. Стара Краснянка, с. Діброва
- **Новокраснянська сільська рада** - с. Новокраснянка, с. Пшеничне, с. Суровцівка
- **Червонопопівська сільська рада** - с. Червонопопівка, с. Голикове, с. Піщане

Кремінська ОТГ (перспективна) розташована у північно-західній частині Луганської області та об'єднує одинадцять населених пунктів з адміністративним центром в м. Кременна.

Кременна – місто районного значення, адміністративний центр Кремінського району.

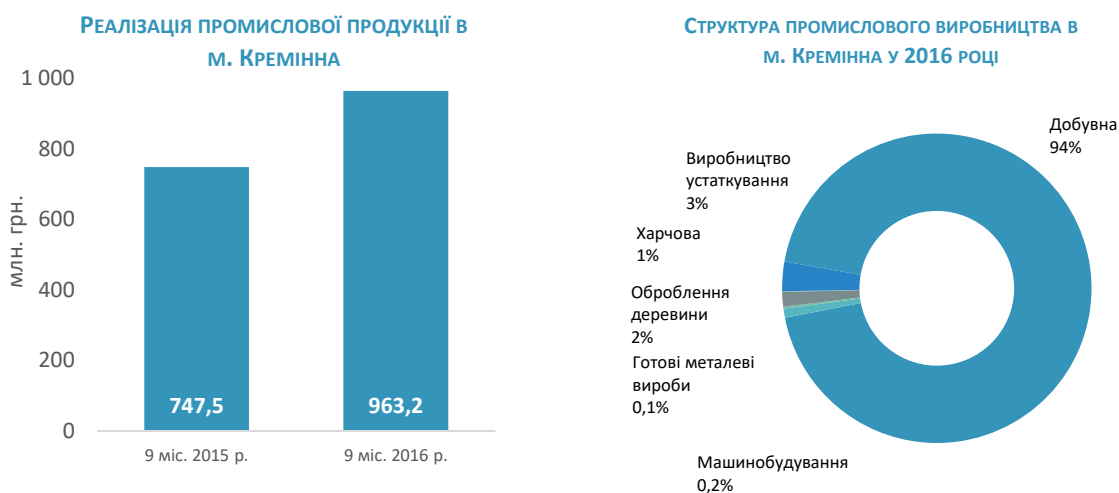
Відстань від м. Кременна автомобільними шляхами до:

- м. Северодонецьк - 26 км
- м. Харків – 228 км
- м. Маріуполь (морський порт) – 300 км
- м. Одеса (морський порт) – 893 км
- м. Київ – 728 км.

II. ЕКОНОМІЧНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Економічна спеціалізація Кременської ОТГ (перспективної) базується на **промисловості м. Кременна**, переважно на **харчовій промисловості, виробництві устаткування та деревообробній галузі**, а також сільськогосподарському господарстві. За обсягами реалізації промислової продукції у 2015-2016 рр. найбільша питома вага – 94% припадала на **видобувну галузь**, де веде діяльність ТОВ «Куб-Газ», що було перереєстровано з м. Луганська до м. Кременна, наразі – до м. Харкова. Підприємство веде діяльність із видобутку газу на Макіївському родовищі на території Кременського району та не є значним платником податків до бюджету Кременської м/р (сплачує частину рентних платежів).

В м. Кременна функціонують 10 середніх промислових підприємства, понад 200 малих підприємств та 1 036 СПД.

Видобуток, виробництво устаткування, харчових продуктів та напоїв, оброблення деревини виступатимуть провідними галузями економіки Кременської ОТГ (перспективної), ступінь їх розвитку значною мірою визначатиме економічний та соціальний рівень розвитку Громади. Зазначені галузі займають одне з важливих місць в економіці не тільки міста, а й району в цілому, представлені сімома підприємствами, на яких у 2016 році було залучено 0,6 тис. з 3,8 тис. середньооблікової чисельності штатних працівників м. Кременної.

Найбільші підприємства	Спеціалізація	Обсяг реалізації продукції, млн. грн.		Кількість працівників, осіб
		9 міс. 2015 р.	9 міс. 2016 р.	9 міс. 2016 р.
ТОВ «Куб-Газ» (30694895)	Геологічне вивчення, промислова розробка вуглеводнів	726,6	907,0	168
Українсько - Польське ТОВ «Віко-Україна» (30695506)	Виробництво професійного торгового обладнання для магазинів	н/д	29,8	108
ДП «Кременське лісомисливське господарство» (00993604)	Виробництво тріски технологічної, дерев'яних піддонів, пелетів та брикетів з деревини	11,3	14,7	230
ТОВ «Пінта-Кременський пивоварний завод» (32570662)	Виробництво напоїв	5,1	6,4	99
ПП «Продгрупсервіс» (36074098)	Виробництво молочної продукції	3,0	2,5	15
ТОВ «Кременський завод «Ритм» (02969099)	Виробництво теплообмінних установок, виробів з металу	0,8	2,0	17
ТОВ ВП «Атлант» (25365760)	Кування, штампування, фарбування, виробництво пристроїв для кріплення деталей	0,5	0,6	8
Разом по Кременській ОТГ (перспективній)		747,3	963,0	645

КОРИСНІ КОПАЛИНИ

На території Кременської ОТГ (перспективної) зосереджені родовища будівельного піску, крейди, цегляно-черепичної сировини, наявні каменувугільні поклади (м. Кременна, с. Червонопопівка).

Біля м. Кременна знаходяться мінеральні джерела води, які за своїм хімічним складом і за вмістом радону є лікувальними, придатними у бальнеології.

Навколо м. Кременна знаходиться вісім об'єктів природно-заповідного фонду України загальною площею 4,2 тис. га: гідрологічний заказник «Кременські каптажі», ботанічний заказник «Серебрянський», зоологічний заказник «Жеребець», заповідні урочища «Дубовий гай», «Білоусова Садка», «Вільшаник», «Широке» та «Сіточне».

АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС

Економіка Кременської ОТГ (перспективної) є достатньо диференційованою за галузями та секторами, оскільки поряд із промисловим виробництвом тут функціонує торговельна сфера, малий бізнес та **агропромислове господарство**.

Агропромисловий комплекс Громади має перспективи розвитку, площа земель сільськогосподарського призначення становить третину всієї площі земель Кременської ОТГ (перспективної).

В сільському господарстві переважає рослинництво, а саме: вирощування зернових, зернобобових та технічних культур.

Переважають особисті селянські господарства, для яких характерні низька продуктивність та використання ручної праці. Частину земель орендують сільськогосподарські підприємства, приватні фермери, які використовують сучасну сільськогосподарську техніку. Серед них СПП «СКС АГРО» (вирощування озимої пшениці та соняшника), ФГ «Сузір'я» (вирощуванні зернових культур та соняшнику), ФГ «Агро Бізнес-2007» (вирощування озимої пшениці, озимого ячменю та соняшнику), ФГ «ЖЖМ» (вирощування пшениці та ячменю), СТОВ «Краснянське» (вирощування пшениці та соняшнику, виробництво м'яса).

ТРАНСПОРТ

Транспортна інфраструктура Кременської ОТГ (перспективної) складається з системи зовнішнього транспорту та внутрішніх пасажирських перевезень. В м. Кременна функціонують такі види транспортних сполучень: автомобільний та залізничний. В місті знаходиться залізнична станція, яка є вузловою пасажирською та вантажною залізничною станцією Краснолиманської дирекції регіональної філії ПАТ «Укрзалізниця».

Кременська ОТГ (перспективна) досить віддалена від зони проведення АТО тому, за умови сталості ситуації, вплив військових дій на економіку ОТГ оцінюється як обмежений.

Можливими чинниками **подальшого зростання економіки Кременської ОТГ (перспективної)** виступатимуть: розширення сільськогосподарськими підприємствами ринків збуту, розвиток переробного виробництва з вищою часткою доданої вартості, впровадження заходів державно-приватного партнерства, підтримка та розвиток малого бізнесу, інвестиційного середовища, підвищення технічного і технологічного переозброєння с/г виробництва, рівня раціонального використання та ефективності землекористування, створення сільськогосподарських кооперативів.

III. ДЕМОГРАФІЯ ТА РИНОК ПРАЦІ

На території Кременської ОТГ (перспективної) проживає 23,1 тис. осіб.

Розміщення населення Громади є нерівномірним – на м. Кременна (разом із підпорядкованими населеними пунктами) припадає 92% чисельності населення. Демографічні тенденції м. Кременної є визначальними при формуванні ринку праці ОТГ (перспективної).

Головною демографічною проблемою Громади є висока смертність людей та її зростання, перевищення смертності над народжуваністю.

Основними причинами смертності населення є хвороби системи кровообігу та злоякісні новоутворення, що передусім спричинено високим рівнем загальної захворюваності населення на фоні підвищення ризику захворювань, передусім тютюнопаління та вживання алкоголю.

Має місце міграційний притік населення, який у 2015-2016 рр. становив 0,2 тис. осіб (без врахування кількості ВПО).

До ключових демографічних проблем Кременської ОТГ (перспективної) можна віднести реєстрацію на території м. Кременна значної кількості внутрішньо переміщених осіб, що не враховані в статистичній кількості наявного населення та частина з яких постійно проживає на території, що створює додаткове навантаження на соціальну та комунальну інфраструктуру. В місті орієнтовно зареєстровано 13,5 тис. ВПО (превалюють соціально незахищені), що становить дві третини наявного населення м. Кременна.

За структурою населення **більш ніж половина** припадає на населення **працездатного віку**.

Рівень безробіття є високим. Наприклад, в м. Кременна на кінець 2016 року з 12,7 тис. осіб працездатного віку 1,6 тис. мають статус безробітного. Така ситуація є наслідком незбалансованості за попитом та пропозиції робочої сили (потреба роботодавців часто не співпадає з професійно-кваліфікаційним рівнем безробітних), наявності дефіциту робочих місць, що змушує мешканців шукати роботу в інших регіонах країни.

Через сільськогосподарську спрямованість регіону ринок праці має ознаки сезонності.

Середня заробітна плата на кінець 2016 року в Кременській ОТГ (перспективній) є меншою за середній показник по Луганській області та Україні.

Враховуючи відносну віддаленість Громади від зони проведення АТО (т. з. сірої зони), впродовж останніх років на території не спостерігалось суттєвого скорочення населення.

Заробітна плата	2016 рік
м. Кременна	3 650 грн.
Сільські ради Кременської ОТГ (перспективної)	3 500 грн.
Сільське господарство Луганської області	3 854 грн.
Луганська область	4 637 грн.
Україна	5 183 грн.
Кількість зареєстрованих безробітних до працездатного населення	
м. Кременна	12,9%
Луганська область	0,6%
Україна	1,5%

IV. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ

Площа КРЕМІНСЬКОЇ ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНОЇ): 53,3 тис. га.

ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ (РІЛЛЯ, ПАСОВИЩА, СІНОЖАТТЯ): 18,4 тис. га.

Головний природний ресурс Громади - родючі чорноземи (рілля), що займають 35% площі ОТГ.

Нагальною потребою є проведення інвентаризації земель населених пунктів, приєднаних до ОТГ.

Завершення процесу інвентаризації дасть можливість встановити кількісні та якісні характеристики земель, що, поряд із завершенням процесу актуалізації нормативної грошової оцінки земель, дозволить збільшити надходження до бюджету від операцій з землею (оподаткування, оренда, приватизація).

У 2017-2018 рр. діють ставки земельного податку та орендної плати, що були прийняті міською та сільськими радами. Такі ставки відповідають вимогам законодавства та є диференційованими в залежності від населеного пункту. Найвищі ставки оренди землі встановлені в м. Кременна, податку на землю – в с. Червонопопівка.

Владою м. Кременна окрім отримання плати за землю ведеться її продаж (земельний запас становить 632 га), в 2016 році реалізовано 3 земельні ділянки загальною вартістю 0,5 млн. грн.

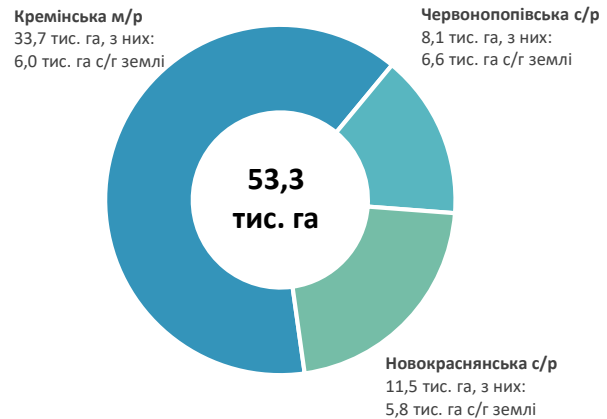
Очікується, що ставки для всіх земель ОТГ, що будуть встановлені для всієї території, перебуватимуть в межах діючих.

Основним потенційним фактором зростання надходжень від операцій з землею є успішність впровадження заходів із адміністрування надходжень.

Щорічна індексація нормативної грошової оцінки земель, яка застосовується кумулятивно залежно від дати проведення нормативної грошової оцінки земель на базі індексу споживчих цін попереднього року. В 2017 році застосовується коефіцієнт індексації 1,06 для земель несільськогосподарського призначення (у 2015 році – 1,43) та 1,0 – для земель сільськогосподарського призначення (у 2015 році – 1,20).

Отримання додаткового ефекту від розташованих на території ОТГ земельних ресурсів є можливим у разі ухвалення [ВРУ ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління земельними ресурсами в межах території об'єднаних територіальних громад»](#) (реєстр. № 7118 від 18.09.2017 р.), яким передбачається передача ОТГ повноважень щодо розпорядження землями по всій території ОТГ, а не лише в межах населених пунктів.

СТРУКТУРА ЗЕМЕЛЬ КРЕМІНСЬКОЇ ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНОЇ)

Ставки на землю	Оренда	Податок
Житлова забудова	1-3%	0,1-12%
Комерційного призначення	3-12%	1-12%
Промислового призначення, транспорту та зв'язку	3-12%	1-12%
Громадського призначення	8-12%	1-12%
С/г призначення	3%	0,5-12%

V. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Галузі житлово-комунального господарства Кременської ОТГ (перспективної) притаманні проблеми, які є типовими для України в цілому, а саме: високий рівень зношеності основних засобів, у тому числі житлового фонду, інфраструктури, негативний фінансово-економічний стан підприємств галузі, нестабільні розрахунки споживачів за отримані послуги, а також недостатній рівень відшкодування послуг.

Обсяги нового будівництва низькі.

Житловий фонд Кременської ОТГ (перспективної) характеризується порівняно невисокою часткою застарілих та аварійних будинків. Більшість житла тут збудована у 60-80-ті роки.

Житловий фонд в сільській місцевості представлений індивідуальними будинками, в м. Кременна – багатоквартирними 3-5 поверховими будівлями та індивідуальною забудовою.

Стан інфраструктури міста можна охарактеризувати як застарілий та подекуди незадовільний, що вимагає від влади міста щорічно збільшувати обсяги асигнувань на підтримку, модернізацію та впровадження заходів з енергозбереження.

Централізоване водопостачання та водовідведення є тільки в м. Кременна, де ступінь облаштування житлового фонду багатоквартирних будинків холодним водопостачанням та каналізацією сягає 100%, центральним та автономним опаленням 34% та 66% відповідно.

В багатьох селищах Кременської ОТГ (перспективної) відсутнє централізоване водопостачання та водовідведення, а також вуличне освітлення та газопостачання в необхідному обсязі.

Показник	м. Кременна	Червонопопівська с/р
Кількість багатоквартирних будинків	93	0
Кількість індивідуальних будинків	н/д	475
Житловий фонд	124,9 тис. м ²	34,9 тис. м ²
Забезпеченість газопостачанням водопостачанням	н/д	72%
Забезпеченість централізованим водопостачанням	100%	0
Забезпеченість централізованим водовідведенням	97%	0
Забезпеченість централізованим опаленням	34%	0
Забезпеченість індивідуальним опаленням	66%	0

Комунальна інфраструктура зношена: мережі водопостачання та водовідведення знаходяться в застарілому та аварійному стані. Потребують капітального ремонту мережі доріг та вуличного освітлення.

Головною причиною теперішнього стану комунального господарства та інфраструктури є недостатній обсяг коштів бюджетів населених пунктів на реалізацію своїх повноважень у сфері житлово-комунального господарства, недостатній рівень оплати послуг ЖКГ та відшкодування собівартості продукції послуг, що є головним чинником збитковості комунальних підприємств щодо яких доцільно провести перегляд тарифів на місцевому рівні.

Ключовими питаннями всіх населених пунктів Кременської ОТГ (перспективної) є зменшення споживання енергоресурсів, зокрема у бюджетній сфері, шляхом впровадження енергозберігаючих технологій та модернізації приміщень. Проте, враховуючи значний знос інфраструктури, реалізація таких заходів відбувається недостатньо швидкими темпами – через брак фінансування.

Місто Кремінна в квітні 2017 року приєдналось до **Угоди Мерів** - ініціативи Європейського Союзу, котра охоплює регіональні та місцеві органи влади, які беруть на себе зобов'язання підвищувати енергоефективність та нарощувати використання відновлюваних джерел енергії на своїх територіях та прагнуть скоротити викиди CO₂.

Перехід на прямі міжбюджетні відносини дозволить більш якісно визначати потреби та збільшити фінансування заходів із покращення комунальної інфраструктури, обладнання зовнішнього освітлення вулиць та благоустрою (особливо в частині сільських населених пунктів).

Навіть за умови зростання обсягу власних надходжень бюджету ОТГ (що стало можливим завдяки реформуванню підходів до формування дохідної бази при формуванні ОТГ), **фінансові можливості Громади в перші роки не дозволяють вирішити всіх проблем** комунального господарства та спрямувати значні обсяги коштів на розвиток інфраструктури, впровадження заходів з енергозбереження через пріоритетність фінансування захищених статей видатків.

Вбачається за доцільне продовження співпраці з МФО за програмами покращення стану інфраструктури та впровадження заходів енергозбереження. Наразі Кремінська міська рада спільно з **Корпорацією НЕФКО** реалізує енергозберігаючий проект у двох закладах освіти вартістю 210,0 тис. євро. Підписано Угоду про отримання фінансів від **Європейського інвестиційного банку** на проведення заміни віконних блоків в двох ДНЗ в сумі 0,6 млн. грн. Ведуться роботи із отримання грантів та коштів за низкою проектів інфраструктурного призначення.

Капітальні інвестиції (особливо у віддалених від адміністративного центру населених пунктах) варто здійснювати на умовах співфінансування та додатково контролю з боку місцевої влади, бюджетів вищого рівня та спеціальних програм (фондів), а також із залученням кредиторів/донорів (приватного сектору/міжнародних організацій). При цьому, програми енергозбереження на об'єктах соціальної сфери потребують попереднього визначення економічного ефекту.

VI. СОЦІАЛЬНА СФЕРА

ОСВІТА

Населені пункти Кременської ОТГ (перспективної) добре забезпечені закладами освіти. На 23,1 тис. населення припадає 6 ДНЗ та 8 ЗОШ, з них 2 навчально-виховні комплекси – «Новокраснянська ЗОШ I-III ступенів - дошкільний навчальний заклад» та «Червонопопівська ЗОШ I-II ступенів - дошкільний навчальний заклад».

Всі ДНЗ підвідомчі Кременській міській раді, ЗОШ – Кременській районній раді, проте, після створення Кременської ОТГ, будуть передані на баланс Громади із перерозподілом фінансування.

Наповненість навчальних закладів є нерівномірною.

Показник	ДНЗ	ЗОШ
Кількість	6	8
Кількість дітей, учнів	570	1 920
Кількість груп, класів	24	112
Середня наповненість	133%	70%
Кількість співробітників	168	392

В ДНЗ навчаються 570 дітей, наповненість перевищує нормативну та в середньому складає 133%.

В ЗОШ навчаються 1 920 учнів, оціночна наповненість складає 70%, з них ЗОШ з найнижчою наповненістю – в с. Червонопопівці, 19%.

Найважливішими проблемами є: застаріла та зношена матеріально-технічна база, низька забезпеченість комп'ютерною технікою, значні витрати на утримання приміщень, їх низька енергоефективність тощо.

Утримання ЗОШ відбувається за рахунок коштів Кременської районної ради та Державного бюджету (освітня субвенція), ДНЗ – коштом Кременської міської ради.

Державним бюджетом на 2018 рік на утримання закладів освіти Кременського району запланована освітня субвенція в сумі 51,4 млн. грн. З них, враховуючи кількість учнів, класів та персоналу, **оціночний обсяг освітньої субвенції Кременської ОТГ** (у разі передачі на баланс закладів освіти) становитиме 26,3 млн. грн., що буде недостатнім, порівняно із обсягом видатків поточного навчального року (частка фінансування освіти за загальним фондом коштом освітньої субвенції в районі у 2017 році становитиме 65%). Ймовірно, частину витрат буде профінансовано з Державного бюджету за рахунок додаткової дотації на здійснення видатків з утримання закладів освіти та / або за рахунок бюджету ОТГ (перспективної).

Враховуючи, що частина шкіл має вільні приміщення та необхідний обсяг матеріальної бази, підвищення рівня їх фінансування можливе за рахунок розширення видів послуг, що передбачено відповідними статутами навчальних закладів.

З метою врегулювання питання наповненості дитячих навчальних закладів та ефективності фінансування всіх освітніх закладів, в деяких закладах доцільно провести реорганізацію шляхом відкриття дитячих груп в приміщеннях шкіл.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Система охорони здоров'я Кременської ОТГ (перспективної) представлена мережею лікувально-профілактичних установ, що переважно знаходяться в м. Кременна та утримуються за рахунок коштів районної ради, зокрема:

- **закладом, що надає первинний рівень медичної допомоги** – КЗ «Кремінський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» (засновник – Кремінська районна рада), до складу якої входять заклади Кремінської ОТГ (перспективної): ФАП с. Червонопопівці та в с. Новокраснянці.
- **закладом, що надає вторинний рівень медичної допомоги** - КЗ «Кремінське районне територіальне медичне об'єднання» (засновник – Кремінська районна рада).

Фактична потужність амбулаторно-поліклінічних відділень в м. Кремінна складає 1 326 відвідувань за зміну, при плановій потужності 1 135. В амбулаторно – поліклінічних закладах функціонує денний стаціонар на 145 ліжок.

Забезпеченість ліжковим фондом лікарень на 10 тис. населення становить 52 ліжка (норматив Міністерства охорони здоров'я України - 60 ліжок, в країнах Європейського Союзу – 53 ліжка).

Також на обслуговуванні лікувально-профілактичних закладів району знаходиться 19,1 тис. ВПО, у т. ч. 0,9 тис. дітей.

Основними проблемами розвитку сфери охорони здоров'я є неукомплектованість лікарями та молодшими медичними спеціалістами, недостатня забезпеченість матеріально-технічної бази, потреба ремонту та оснащення згідно нормативів ФАПів в сільській місцевості.

Заклади охорони здоров'я фінансуються виключно за рахунок коштів районного та Державного бюджетів.

Для окремих медичних закладів з метою розширення спектру власних доходів доцільно провести реструктуризацію та оптимізувати витрати не пов'язані з основною діяльністю (заходи з енергоефективності).

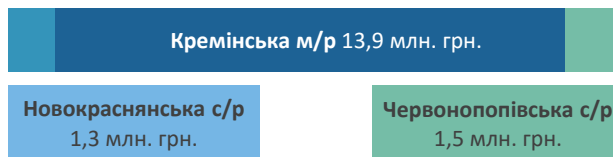
Покращенню стану сільської медицини сприятимуть заходи, передбачені **ЗУ «Про сільську медицину»** (№7117 від 14.11.2017 р.), які мають забезпечити максимальну доступність медичного обслуговування, територіального наближення та сучасного матеріально-технічного оснащення закладів охорони здоров'я в сільській місцевості. Наступного року проектом Державного бюджету України передбачено спрямування на зазначені заходи 5 млрд. грн.

VII. БЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Дохідна частина бюджетів розрахована на основі зведених даних виконання бюджетів у 2014-2016 рр. та плану на 2017 рік (надалі – Зведений бюджет) Кременської міської ради, Новокраснянської та Червонопопівської сільських рад, які увійдуть до складу Кременської ОТГ (перспективної).

Доходи бюджетів у 2016 році

83% доходів Зведеного бюджету припадає на Кременську м/р, 9% та 8% на Червонопопівську та Новокраснянську с/р відповідно.

Дохідна частина бюджету Кременської ОТГ (перспективної) на 2018 рік є оціночною та у т. ч. розрахована з урахуванням прогнозних даних населених пунктів Кременської ОТГ (перспективної), влада яких не очікує суттєвого покращення динаміки надходжень за місцевими податками та зборами у наступному році – планові показники 2017 року є меншими за показники фактичного виконання 2016 року.

Виконання оціночних показників 2018 року буде можливе лише у разі об'єднання населених пунктів в Кременську ОТГ та виходу на прямі міжбюджетні відносини.

Протягом 2014-2016 рр. обсяг надходжень до Зведеного бюджету збільшився на 29%, в 2015 році відбулось їх зниження відносно 2014 року на 21% – в наслідок неотримання ПДФО.

Доходи бюджетів переважно формувались за рахунок власних надходжень (їх частка була не менше 89%), а саме: надходжень за єдиним податком та плати за землю, частка яких в структурі доходів в 2016 році становила 39% та 31% відповідно, на акцизний податок припадало 10%. До бюджету

м. Кременна також сплачуються рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, їх обсяг у 2016 році становив 1,3 млн. грн. Частка трансфертів з бюджетів інших рівнів була незначною.

В 2017 році надходження заплановані у сумі 16,3 млн. грн, або 97% від показника 2016 року. Плановий обсяг власних надходжень на 2% менше фактичних даних 2016 року.

Оціночний обсяг доходної частини бюджету Кременської ОТГ у 2018 році становитиме 92,2 млн. грн, що в 5,7 рази більше за фактичні данні 2016 року та планові дані 2017 року. Зростання власних доходів відносно планових даних 2017 року становитиме 3,0 рази, трансферти з бюджетів

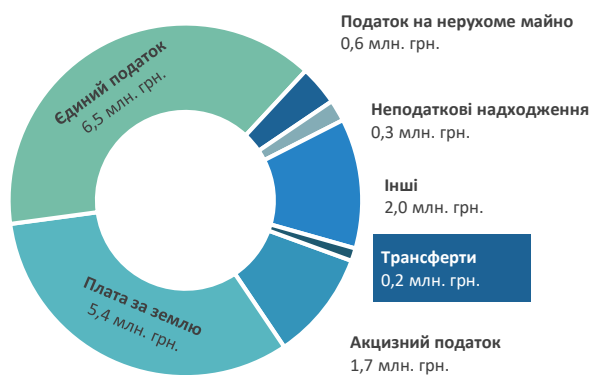

вищих рівнів становитимуть 43,0 млн. грн. Зростання надходжень до Зведеного бюджету (оціночного) відбуватиметься завдяки наступним факторам:

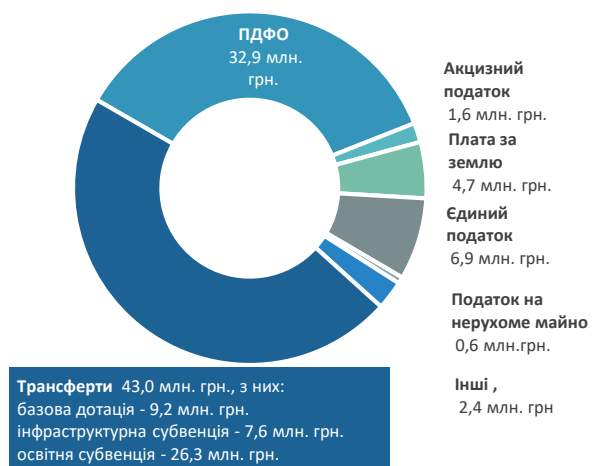
- переходу Громади на прямі міжбюджетні відносини та отримання низки трансфертів з Державного бюджету;
- делегуванню Громаді повноважень із збору до бюджету ПДФО та збільшення фонду оплати праці внаслідок зростання середньомісячної заробітної плати (з 3,2 тис. грн – до 3,7 тис. грн, згідно проекту бюджету на 2018 рік);
- індексації нормативної грошової оцінки землі;
- збільшенню прожиткового мінімуму та поетапному збільшенню ставок акцизного податку на виробництво алкогольних та тютюнових виробів.

Внаслідок зазначених факторів у 2018 році зміниться структура надходжень до бюджету, яка стане більш диференційованою та надасть Громаді маневровості при здійсненні видатків.

СТРУКТУРА ДОХОДІВ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ 2016 РОЦІ

СТРУКТУРА ДОХОДІВ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ КРЕМІНСЬКОЇ ОТГ у 2018 РОЦІ (ОЦІНКА)

Бюджет Кремінської ОТГ (перспективної) буде більш залежним від трансфертів з бюджетів вищих рівнів, проте частка власних надходжень в структурі бюджету залишиться вагомою – 53%.

ПДФО

ПДФО виступатиме основною статтею надходжень до бюджету Громади (перспективної), на неї припадатиме 67% власних та 36% від загальної суми надходжень у 2018 році.

Оцінюваний обсяг надходжень за ПДФО становитиме 32,9 млн. грн.

Вагомий вплив на динаміку надходжень за цим податком мають бюджетні установи, передусім заклади освіти та органи управління, де у 2017 році суттєво зросли заробітні плати за рахунок збільшення на законодавчому рівні в двічі до 3,2 тис. грн мінімальної заробітної плати (очікуване зростання у 2018 році – 16%) та перегляд тарифних сіток.

Водночас, зворотною стороною є збільшення витрат на фінансування закладів освіти, утримання яких ймовірно відбуватиметься Громадою переважно коштом державної субвенції.

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

У 2014-2016 рр. спостерігалось поступове зростання обсягу отриманих місцевих податків та зборів, що зумовлено, насамперед, переглядом ставок єдиного податку, оренди та податку на землю, проведенням індексації нормативної грошової оцінки земельних ресурсів (у 2016 році на коефіцієнт 1,43), а також реєстрацією на території Громади підприємств з інших регіонів.

Податок, тис. грн.	СЕЛИЩНА ТА СІЛЬСЬКІ РАДИ				КРЕМІНСЬКА ОТГ
	2014 РІК	2015 РІК	2016 РІК	2017 РІК (ПЛАН)	2018 РІК (ОЦІНКА)
Акцизний податок	14,5	765,8	1 677,1	1 631,5	1 631,5
Податок на нерухоме майно	0,0	394,4	607,8	559,2	559,2
Плата за землю	2 116,7	2 636,7	5 145,9	4 739,3	4 739,3
Єдиний податок	1 780,1	3 127,7	6 544,7	6 929,1	6 929,1
Всього	3 911,3	6 924,6	13 975,5	13 859,1	13 859,1

У 2018 році оцінюваний обсяг надходжень **за акцизним, єдиним податками та податками на нерухомість, землю** становитиме 13,9 млн. грн., що відповідає фактичним даним 2016 року.

У 2018 році за **акцизним податком** заплановані надходження в сумі 1,6 млн. грн. Його платниками виступають суб'єкти господарювання, що здійснюють роздрібну торгівлю підакцизних товарів, включаючи підприємства, що здійснюють продаж нафтопродуктів.

Платниками **єдиного податку** виступають юридичні особи, фізичні особи-підприємці та виробники сільськогосподарської продукції. Надходження за цим податком заплановані у сумі 6,9 млн. грн. Очікується імовірно зростання показника, чому сприятиме:

- збільшення мінімальної заробітної плати, що призведе до зростання бази оподаткування за єдиним податком для підприємців II групи;
- вирахування ставки єдиного податку для платників I групи у відсотках до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб замість мінімальної заробітної плати;
- поетапне збільшення протягом 2018 року з 1,7 тис. грн. до 1,9 тис. грн. мінімального прожиткового мінімуму, що призведе до зростання бази оподаткування за єдиним податком для підприємців I групи.

Надходження **від операцій з землею** (земельний податок та оренда) заплановані в сумі 4,9 млн. грн. За цими надходженнями Кремінська ОТГ (перспективна) має потенціал росту, на що впливатиме:

- очікувана індексація нормативної грошової оцінки земель;
- поетапна інвентаризація земель та встановлення їх нормативної грошової оцінки;
- зміна законодавства в частині права розпорядження майном місцевих рад поза межами населених пунктів.

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Частка неподаткових надходжень в структурі бюджету є незначною – близько 2%. Основними статтями надходжень виступають плата за надання адміністративних послуг, штрафи, державне мито та плата за оренду майна бюджетних установ, що переважно отримуються Кремінською міською радою.

Основними чинниками, що можуть впливати на збільшення неподаткових надходжень, виступатимуть плата за надання адміністративних послуг та доходи за депозитами. Передбачається збільшення переліку послуг, що надаються та кількості звернень до створеного у 2016 р. Центру надання адміністративних послуг, що позитивно впливатиме на динаміку надходжень до Зведеного бюджету. В 2016 році від надання адміністративних послуг було отримано менш ніж 0,1 млн. грн.

Збільшення обсягів надходжень та нерівномірність здійснення видатків, а також профіцит бюджету надають змогу розміщувати на депозитних рахунках в банках тимчасово вільні бюджетні кошти, наприклад, за вкладками на вимогу (як приклад, залишок коштів на рахунках бюджетних установ Кременської м/р на 01.07.2017 р. становив 0,06 млн. грн.). Отримання таких доходів може збільшувати надходження до Зведеного бюджету, проте такі доходи протягом останніх років відсутні.

ДОДАТКОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РЕСУРС

Створення Кременської ОТГ на базі затверджених КМУ населених пунктів дозволить **додатково залучити** до Зведеного бюджету 76,0 млн. грн. (ПДФО, інфраструктурна, освітня субвенції, базова дотація), що в 4,7 раза перевищує планові надходження Зведеного бюджету 2017 року та фактичні 2016 року.

Показники надходжень за ПДФО у розрахунку на одного мешканця Нижчі за середній показник по Україні, що надає Кременській ОТГ (перспективній) право на отримання **базової дотації**, оцінюваний обсяг якої у 2018 році становитиме 9,2 млн. грн. (обсяг базової дотації Кременського району, передбачений проектом Державного бюджету на 2018 рік – 14,8 млн. грн.).

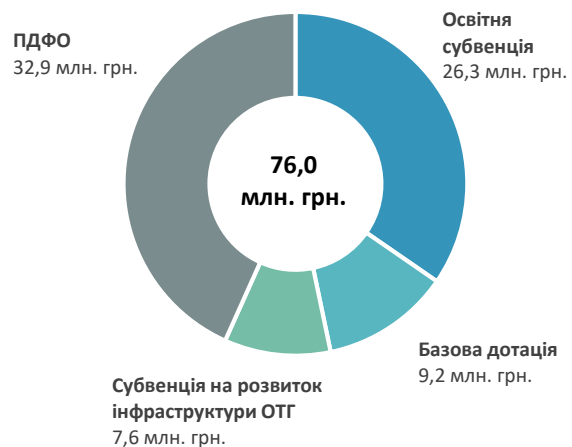
Фінансування витрат на розвиток інфраструктури, утримання освітньої сфери році відбуватиметься за рахунок коштів Державного бюджету, що разом із коштами базової дотації формуватимуть 47% надходжень до бюджету Громади (перспективної).

Оцінюваний **обсяг освітньої субвенції на утримання закладів освіти** Кременської ОТГ (перспективної), у разі їх передання на баланс Громади становитиме 26,3 млн. грн.

Згідно з проектом Державного бюджету України на 2018 рік обсяг освітньої субвенції Кременського району запланований в сумі 51,4 млн. грн., з них 26,3 млн. грн. - обсяг розрахований для Кременської ОТГ (перспективної), виходячи з кількості учнів, класів та вчителів.

В 2018 році Кременська ОТГ може розраховувати на отримання коштів Державного бюджету в якості **інфраструктурної субвенції на розвиток ОТГ**, її оцінюваний обсяг становитиме 7,6 млн. грн.

ДОДАТКОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РЕСУРС КРЕМЕНСЬКОЇ ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНОЇ) У 2018 РОЦІ

При оцінці враховувався обсяг ПДФО, сплачений у 2014 році, скорегований на індекс зростання з/п у т. ч. в сільському господарстві в Луганській області, а також на норму відрахування до місцевих бюджетів (60%). Використано припущення щодо стабільної зайнятості населення

Обсяг **медичної субвенції** не розраховувався. Фінансування закладів охорони здоров'я Громади здійснюватиметься коштом районну, т. я. вони є структурними підрозділами комунальних закладів, засновниками яких виступає Кременська районна рада.

При оцінці враховувався загальний обсяг інфраструктурної субвенції на 2018 рік по Україні в сумі 1,9 млрд. грн. Сума 7,6 млн. грн. розрахована за методикою КМУ (Постанова КМУ №200 від 16.03.2016 р.), згідно якої обсяг субвенції розраховується виходячи з показників відношення площ та кількості населення ОТГ до площ та кількості населення сформованих ОТГ по країні.

Доходи Бюджету КРЕМІНСЬКОЇ ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНОЇ), ТИС. ГРН

СТАТТЯ	м. КРЕМІННА, с. ЖИТЛІВКА, с. КУЗЬМИНЕ, с. СТАРА КРАСНЯНКА, с. ДІБРОВА, с. НОВОКРАСНЯНКА, с. ПШЕНИЧНЕ, с. СУРОВЦІВКА, с. ЧЕРВОНОПОПІВКА, с. ГОЛИКОВЕ, с. ПІЩАНЕ				КРЕМІНСЬКА ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНА)	
	2014 РІК	2015 РІК	2016 РІК	2017 РІК (ПЛАН)	2018 РІК (ОЦІНКА)	+ / -
Власні надходження, з них:						
Податкові надходження	11 073,8	8 091,4	15 956,7	15 309,5	48 209,5	315%
<i>Питома вага податкових надходжень в бюджеті</i>	85%	78%	95%	94%	52%	--
- податок на доходи фізичних осіб	5 412,7	0,0	0,0	0,0	32 900,0	--
<i>Питома вага ПДФО в бюджеті</i>	42%	0%	0%	0%	36%	--
- акцизний податок	14,5	765,8	1 677,1	1 631,5	1 631,5	100%
- податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	0,0	394,4	607,8	559,2	559,2	100%
- плата за землю	2 116,7	2 636,7	5 145,9	4 739,3	4 739,3	100%
- єдиний податок	1 780,1	3 127,7	6 544,7	6 929,1	6 929,1	100%
- інші податкові надходження	1 609,6	1 166,8	1 711,1	1 450,4	1 450,4	100%
Неподаткові надходження	47,5	987,5	330,4	548,9	548,9	100%
<i>Питома вага неподаткових надходжень в бюджеті</i>	<i>0,4%</i>	<i>10%</i>	<i>2%</i>	<i>3%</i>	<i>0,6%</i>	--
Доходи від операцій з капіталом	443,4	98,1	282,5	400,0	400,0	100%
<i>Питома вага доходів від операцій в бюджеті</i>	<i>3%</i>	<i>1%</i>	<i>2%</i>	<i>2%</i>	<i>0,4%</i>	--
<u>ВСЬОГО ВЛАСНІ ДОХОДИ</u>	<u>11 564,6</u>	<u>9 177,1</u>	<u>16 569,7</u>	<u>16 258,4</u>	<u>49 158,4</u>	<u>302%</u>
<i>Питома вага власних доходів в бюджеті</i>	<i>89%</i>	<i>89%</i>	<i>99%</i>	<i>100%</i>	<i>53%</i>	--
Офіційні трансферти, з них:	1 429,1	1 135,0	194,8	0,0	43 050,0	--
<i>Питома вага трансфертів в бюджеті</i>	<i>11%</i>	<i>11%</i>	<i>1%</i>	<i>0%</i>	<i>47%</i>	--
- базова дотація	762,0	38,2	0,0	0,0	9 200,0	--
- освітня субвенція	0,0	0,0	0,0	0,0	26 300,0	--
- інфраструктурна субвенція	0,0	0,0	0,0	0,0	7 550,0	--
- інші трансферти	667,1	1 096,8	194,8	0,0	0,0	--
<u>РАЗОМ</u>	<u>12 993,7</u>	<u>10 312,1</u>	<u>16 764,5</u>	<u>16 258,3</u>	<u>92 208,4</u>	<u>567%</u>

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Видаткова частина бюджетів розрахована на основі зведених даних виконання бюджетів у 2014-2016 рр. та плану на 2017 рік (надалі – Зведений бюджет) Кремінської міської ради, Новокраснянської та Червнопівської сільських рад, які увійдуть до складу Кремінської ОТГ (перспективної).

Видаткова частина бюджету Кремінської ОТГ (перспективної) на 2018 рік є оціночною та у т. ч. розрахована з урахуванням прогнозних даних населених пунктів Кремінської ОТГ (перспективної).

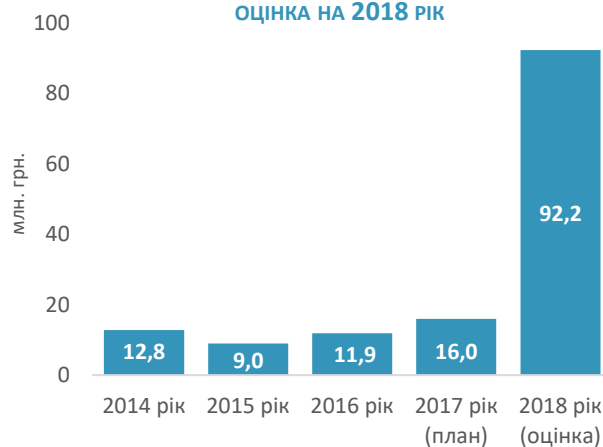
Виконання оціночних показників 2018 року буде можливе лише у разі об'єднання населених пунктів в Кремінську ОТГ та виходу на прями міжбюджетні відносини.

Близько 90% Зведеного бюджету у 2014-2016 рр. припадало на м. Кремінна.

Видатки переважно спрямовувались на витрати, пов'язані з утриманням органів самоврядування (державне управління) та підтримкою житлово-комунальної галузі, у 2016 році їх обсяг у структурі видатків становив 38% та 45% відповідно.

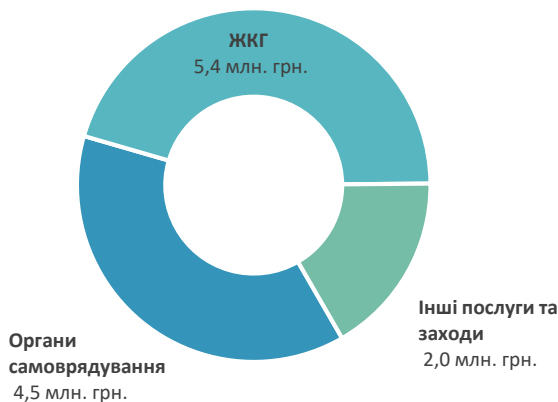
В 2017 році обсяг асигнувань видатків запланований в сумі 16,0 млн. грн.

Видатки Зведеного бюджету у 2014-2017 рр., оцінка на 2018 рік

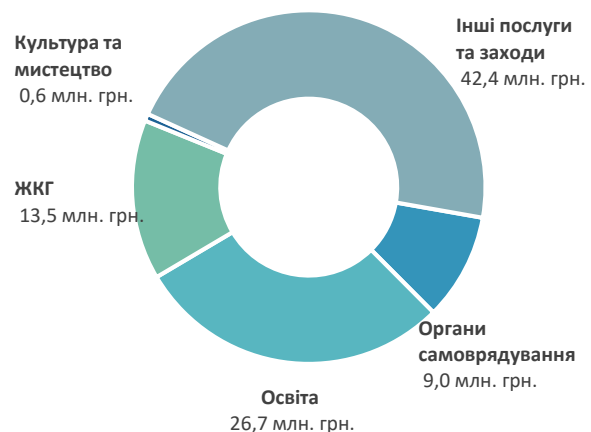

Оцінюваний обсяг видаткової частини бюджету Кремінської ОТГ (перспективної) у 2018 році становитиме 92,2 млн. грн., що в 5,7 раза більше за прогнозні данні Зведеного бюджету на 2017 рік.

Структура видатків Зведеного бюджету 2016 році

Структура видатків Кремінської ОТГ (перспективної) у 2018 році (оцінка)

Оцінюваний обсяг видаткової частини 2018 року умовно відповідає обсягу отриманих доходів бюджету, що є умовним припущенням. Враховуючи значний обсяг доходів у 2018 році, їх освоєння, зокрема в частині здійснення капітальних видатків, ймовірно буде менше 100%, що пов'язано з недостатністю наявних виробничих потужностей ОТГ, незначним досвідом управлінського апарату в реалізації інфраструктурних проектів, перебування їх частини на стадії розробки та узгодження.

У 2018 році структура видатків Зведеного бюджету Кременської ОТГ (перспективної) зазнає значних змін, що пов'язано з очікуваним делегуванням Громаді повноважень з утримання закладів освіти, збільшенням видатків на утримання органів управління, пріоритетністю фінансування заходів в житлово-комунальному господарстві, які у т. ч. будуть асигнуватись за рахунок коштів інфраструктурної субвенції.

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ КРЕМІНСЬКОЇ ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНОЇ), ТИС. ГРН.

Стаття	м. КРЕМІННА, с. ЖИТЛІВКА, с. КУЗЬМИНЕ, с. СТАРА КРАСНЯНКА, с. ДІБРОВА, с. НОВОКРАСНЯНКА, с. ПШЕНИЧНЕ, с. СУРОВЦІВКА, с. ЧЕРВОНОПОПІВКА, с. ГОЛИКОВЕ, с. ПІЩАНЕ				КРЕМІНСЬКА ОТГ (ПЕРСПЕКТИВНА)	
	2014 РІК	2015 РІК	2016 РІК	2017 РІК (ПЛАН)	2018 РІК (ОЦІНКА)	+ / -
Органи місцевого самоврядування	2 697,0	3 253,3	4 499,5	6 395,0	7 500,0	141%
<i>Питома вага місцевого самоврядування у видатках</i>	21%	36%	38%	40%	8%	--
Освіта	6 474,6	1 111,4	45,5	279,1	26 700,0	96 разів
<i>Питома вага освіти у видатках</i>	50%	12%	0,4%	2%	29%	--
Житлово-комунальне господарство	1 327,6	3 312,1	5 350,4	5 979,9	13 500,0	226%
<i>Питома вага ЖКГ у видатках</i>	10%	37%	45%	37%	15%	--
Культура та мистецтво	1 177,7	112,9	0,0	306,6	600,0	196%
<i>Питома вага культури у видатках</i>	9%	1%	0%	2%	1%	--
Інші послуги та заходи	1 156,1	1 203,7	1 992,7	3 078,9	43 908,4	14 разів
<i>Питома вага послуг, заходів у видатках</i>	9%	13%	17%	19%	47%	--
РАЗОМ	12 833,0	8 993,3	11 888,1	16 039,5	92 208,4	575%

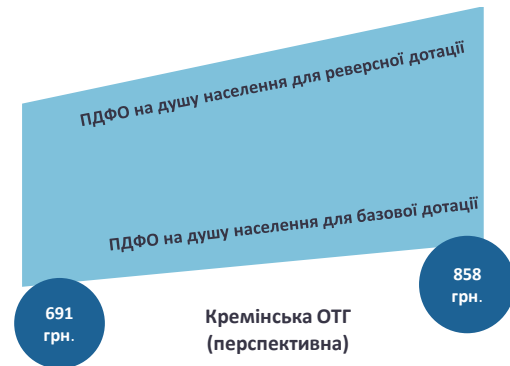
VIII. РОЗРАХУНКОВІ ПОКАЗНИКИ

Показник податкоспроможності розрахований на базі зведених даних міської та сільських рад, що увійдуть до складу Кремінської ОТГ (перспективної), шляхом ділення оціночного обсягу отриманих доходів за податком на доходи фізичних осіб на чисельність наявного населення.

Рівень податкоспроможності бюджету Кремінської ОТГ (перспективної) в 1,6 раза нижче граничного показника по Україні, за даних умов нараховується базова дотація. Як наслідок, Громада матиме право на отримання з Державного бюджету коштів за **базовою дотацією**.

Оцінюваний обсяг базової дотації Кремінської ОТГ (перспективної) на 2018 рік становитиме 9,2 млн. грн.

ПДФО на одного мешканця

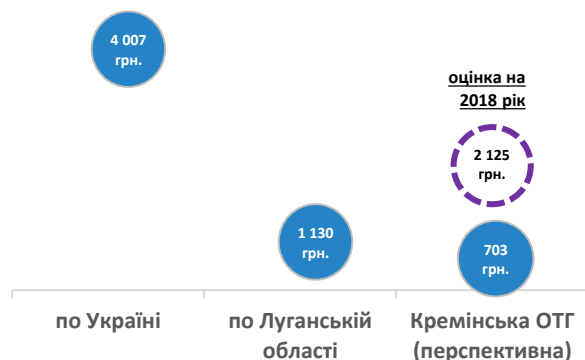
Показник	2015 рік	2016 рік
Обсяг доходу у розрахунку на душу населення, нижче якого нараховується базова дотація	1 049 грн.	1 356 грн.
Обсяг доходу у розрахунку на душу населення, вище якого нараховується реверсна дотація	1 282 грн.	1 657 грн.
Оціночний ПДФО селищної та сільських рад на душу населення	691 грн.	858 грн.
	2017 рік	2018 рік
Обсяг базової дотації Кремінської ОТГ (перспективної)	--	9 200 тис. грн.

Показник бюджетної забезпеченості (власні надходження бюджету на одного мешканця) розрахований шляхом ділення обсягу отриманих зведених власних надходжень міської та сільських рад, що увійдуть до складу Кремінської ОТГ, на чисельність наявного населення.

Зведений показник у 2016 році був у 5,7 раза меншим за середній по Україні та в 1,6 раза – за середній показник по Луганській області.

Оціночний показник на 2018 рік становитиме 2 125 грн.

Бюджетна забезпеченість у 2016 році

ІХ. ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

ЕКОНОМІКА

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
Економіка Кременської ОТГ (перспективної) є диференційованою за галузями, поєднує промислову сферу та агропромисловий комплекс, потенціал якого підкріплюється наявністю площ родючих земель та сприятливих кліматичних умов, що дозволяє розраховувати на стабільний розвиток цієї галузі.	Нестабільна діяльність промислових підприємств протягом останніх років, за існування тенденції зростання обсягів реалізації продукції, що очікується в 2017 році. Низька частка переробного виробництва в сільському господарстві, що звужує економічні можливості ОТГ з отримання додаткової вартості виробленої продукції.	Сприяння реєстрації на території Громади функціонуючих підприємств з тимчасово непідконтрольних територій. Інтенсифікація використання земель, залучення інвестицій у створення потужностей з переробки с/г продукції, логістичної інфраструктури, що у т. ч. можливо у разі розробки та впровадження програми залучення інвестицій, промоції інвестиційних проектів, розробки системи пільг.
Заявлена політика влади ОТГ спрямована на розвиток малого бізнесу.	Недостатній рівень розвитку малого бізнесу, інформаційного забезпечення щодо можливостей державно-приватного партнерства, співпраці з донорськими організаціями. Відсутність програм та фінансово-кредитних механізмів підтримки.	Розробка та впровадження механізмів взаємодії та розвитку малого бізнесу, затвердження та контроль за виконанням програми підтримки малого бізнесу.
Структура населення Кременської ОТГ (перспективної), в якій працездатне населення складає понад 50%, формує додатковий трудовий резерв, що може бути залучений під час зростання економіки ОТГ.	Природне скорочення населення та смертність людей у працездатному віці. Значна кількість ВПО, що збільшує навантаження на інфраструктуру. Нижча за середнє значення по області заробітна плата та високий рівень безробіття. Нестача кваліфікованих спеціалістів, управлінців.	Підвищення якості надання медичних послуг, проведення заходів із попередження захворювань та пропаганда здорового способу життя. Підвищення кваліфікації, впровадження пільгових та соціальних заходів, кредитування тощо. Проведення навчальних програм для кадрової служби з метою підвищення ефективності її діяльності. Проведення заходів зі стимулювання розвитку економіки регіону.

ІНФРАСТРУКТУРА

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
Інфраструктура та комунальна сфера не зазнала суттєвих пошкоджень під час воєнних дій в регіоні. Задовільний стан інженерно-інфраструктурного облаштування.	Оновлення і модернізація інфраструктури не відбувається, нове будівництво відсутнє. Висока зношеність мереж та інфраструктури.	Надходження до бюджету нададуть Громаді додаткові фінансові можливості для реалізації своїх повноважень у сфері ЖКГ та збільшення капіталовкладень.

ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
<p>Розширення можливості Громади з управління власними територіями за рахунок приєднання інших населених пунктів.</p> <p>Наявність земель с/г призначення – 35% площі Громади. За умов проведення низки адміністративних заходів, земельні ресурси можуть виступати вагомим джерелом наповнення бюджету.</p>	<p>Необхідність розробки Генерального плану Громади, проведення заходів з інвентаризації та встановлення нормативної грошової оцінки земель, що потребує залучення додаткового фінансування.</p>	<p>Поступове проведення заходів із інвентаризації землі, фінансування чого можливе коштом Громади або донорських організацій.</p>

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
<p>Забезпеченість закладами освіти.</p> <p>Передбачається постановка на баланс ОТГ освітніх закладів, що дозволить оперативно реагувати на їх потреби, здійснювати заходи з енергозбереження.</p> <p>Співпраця з міжнародними організаціями з питань фінансування капітальних видатків окремих соціальних заходів.</p>	<p>Зношена матеріально-технічна база закладів освіти, низька енергоефективність приміщень.</p> <p>Нерівномірність наповнення навчальних закладів, їх переповнення.</p>	<p>Проведення реорганізації закладів освіти з метою їх укрупнення (бажано із суміжних населених пунктів) із застосуванням відповідного компенсатору - перевезення учнів за програмою «Шкільний автобус».</p> <p>Співпраця з міжнародними організаціями з питань фінансування капітальних видатків окремих соціальних заходів.</p>
<p>Забезпеченість закладами охорони здоров'я.</p>	<p>Недостатня забезпеченість лікувально-профілактичних закладів медичними кадрами та сучасним медичним обладнанням.</p> <p>Потреба в ремонті та оснащенні лікувальних закладів відповідно до нормативів амбулаторій та ФАПів.</p>	<p>Впровадження заходів з підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості, що передбачені ЗУ «Про сільську медицину».</p>

БЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

ПЕРЕВАГИ	РИЗИКИ ТА НЕДОЛІКИ	ЗАХОДИ РОЗВИТКУ
<p>Оцінюване збільшення надходжень до бюджету Громади в 5,7 раза порівняно з 2016 роком – до 92,2 млн. грн., внаслідок зарахування до бюджету Громади ПДФО, базової дотації та перехід на прямі міжбюджетні відносини з бюджетами вищих рівнів.</p>	<p>Невисока диференціація надходжень до бюджету від власних джерел. Залежність від податку на доходи фізичних осіб (більше 67% власних надходжень), незначний обсяг неподаткових надходжень.</p> <p>Нижчі за середні по Україні та по області показники податкоспроможності та бюджетної забезпеченості.</p> <p>Очікуваний нижчий рівень освоєння бюджетних коштів за капітальними видатками, що пов'язано з недостатнім обсягом наявних виробничих потужностей; досвідом управлінського апарату в реалізації інфраструктурних проєктів, частина з яких перебуває на стадії розробки та узгодження.</p>	<p>Впровадження заходів зі збільшення надходжень до бюджету за ПДФО, єдиним податком шляхом розвитку підприємницької сфери, залучення нових виробництв та малого бізнесу Громади до виконання робіт, що фінансуються з бюджету. Проведення роз'яснювальної та мотиваційної роботи з роботодавцями щодо виведення з/п з «тіні».</p> <p>Запуск роботи ЦНАП, що дозволить збільшити надходження до бюджету в якості оплати адміністративних послуг, розміщення тимчасово вільних коштів на депозитних рахунках.</p> <p>Співпраця з МФО в частині залучення грантів або пільгових кредитів на інфраструктурні проєкти.</p>
<p>Відсутність боргового навантаження на дохідну частину бюджету, що надає можливість ОТГ брати спільну участь у фінансуванні інфраструктурних проєктів.</p>	<p>Обмежені можливості управління іншими джерелами потенційних доходів (земля поза межами населених пунктів), що є наслідком недостатнього (на поточний момент) розвитку малого бізнесу, прогалин у законодавчому регулюванні майнових і земельних відносин, а також адмініструванні зборів за землю.</p>	<p>Проведення заходів з інвентаризації землі та визначення нормативної грошової оцінки землі, що розширить базу оподаткування та збільшить надходження від плати за землю.</p>

Х. ПОРІВНЯЛЬНІ ДАНІ ОТГ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАЗВА ОТГ	ПОКАЗНИК					
	Кількість населених пунктів у складі ОТГ	Площа земель, тис. га	Чисельність населення, тис. осіб	Власні доходи на одного мешканця у 2016 році, грн.	ПДФО на одного мешканця у 2016 році, грн.	Базова / реверсна дотація на одного мешканця у 2018 році, грн.
Біловодська ОТГ	33	159,7	23,0	882	1 139	240
Білокуракінська ОТГ	24	78,95	13,7	2 523	1 569	0
Красноріченська ОТГ	5	24,6	6,8	604	527	297
Кремінська ОТГ (перспективна)	11	53,3	23,1	703	858	398
Марківська ОТГ (перспективна)	33	116,6	14,8	986	1 376	0
Новоайдарська ОТГ (перспективна)	32	124,5	20,8	1 825	1 028	266
Новопсковська ОТГ	6	22,6	12,4	2 096	1 442	0
Попаснянська ОТГ (перспективна)	11	26,2	26,1	556	805	440
Троїцька ОТГ	38	95,2	14,2	1 390	1 719	(50)
Чмирівська ОТГ	8	20,6	8,0	988	450	533

